

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

BRA BEHÖVER BLI BÄTTRE

Slutredovisning av uppdrag om ökad kännedom om Europarådets rekommendationer avseende Sveriges efterlevnad av Istanbulkonventionen, 2020–2021

Rapport 2021:21

Jämställdhetsmyndigheten

Göteborg, september 2021

Rapport 2021:21

Dnr: ALLM 2020/82

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Berit Jernberg

Telefon 031-39 29 05

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	4
1. BAKGRUND.....	7
2. OM UPPDRAGET.....	8
2.1. Samverkan och synergieffekter.....	9
2.2. Pandemins påverkan på uppdraget.....	9
3. UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE.....	10
3.1. Kartläggning för träffsäkra insatser.....	10
3.1.1. Enkät till kommuner, regioner och myndigheter.....	10
3.1.2. Samverkan med andra myndigheter.....	11
3.1.3. Dialog med civilsamhällesorganisationer och SKR.....	12
3.2. Informationsinsatser för ökad kännedom.....	13
3.2.1. Animerad kortfilm.....	13
3.2.2. Webbinarium om Istanbulkonventionen.....	14
3.2.3. Stödmaterial Bra behöver bli bättre.....	14
3.2.4. Forum Jämställdhet 2021.....	15
3.2.5. CSW65.....	15
3.2.6. Inspirerande exempel.....	16
3.3. Synergieffekter genom andra uppdrag.....	16
3.3.1. Istanbulkonventionen i andra uppdrag.....	16
3.3.2. Killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer.....	17
3.4. Internationell utblick.....	18
4. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG.....	20
4.1. Förslag för att rekommendationerna ytterligare ska tillgodoses.....	21
4.1.1. Ökad kännedom genom uppdrag med bäring på nationella strategin.....	21
4.1.2. Fördjupad uppföljning samt fortsatt stöd till genomförandet.....	22
4.1.3. Fler samordningsuppdrag till berörda myndigheter.....	23
4.1.4. Forskning på de områden där evidensbaserad praktik saknas.....	23
4.1.5. Implementering av kunskap samt tillämpning av befintlig lagstiftning.....	24
4.1.6. Att tillvarata civilsamhällets kunskap och erfarenheter.....	24
4.2. Fortsatt internationellt arbete.....	25
BILAGA 1: BERÖRDA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER.....	26
BILAGA 2: NÄTVERK FÖR SPRIDNING INOM UPPDRAGET.....	27

SAMMANFATTNING

Jämställdhetsmyndigheten har haft i uppdrag att öka kännedomen om GREVIO:s rekommendationer gällande Sveriges efterlevnad av Istanbulkonventionen, Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

GREVIO:s 41 rekommendationer berör ett stort antal aktörer och hela kedjan i arbetet mot alla former av mäns våld mot kvinnor, från den politiska styrningen och det förebyggande arbetet, till stöd och skydd för våldsutsatta, lagföring av våldsutövare, samt att öka kunskapen inom hela området. Sverige ratificerade konventionen 2014 och den första granskningen av Sveriges arbete gjordes relativt nyligen, 2017–2018. Uppdragets kartläggning visade att konventionen inte var allmänt känd inom målgruppen, liksom att det inte var självklart att alla berörda aktörer hade tagit del av rekommendationerna.

I syfte att verka för ökad kännedom i enlighet med uppdraget har Jämställdhetsmyndigheten bland annat tagit fram och spridit:

- En webbsida, som nav för uppdragets informationsinsatser.
- Två animerade kortfilmer, en om Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer, en om den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.
- Stödmaterialet *Bra behöver bli bättre*, som sammanfattar rekommendationerna till Sverige under konventionens fyra grundpelare.
- Inspirerande exempel, i form av verksamheter och arbetssätt på lokal och regional nivå som svarar mot GREVIO:s rekommendationer.

I syfte att nå en effektiv spridning samt inhämta förslag gällande Sveriges fortsatta arbete för att leva upp till rekommendationerna har uppdragets aktiviteter även inkluderat erfarenhets- och kunskapsutbyten med aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Aktiviteterna har lett fram till följande slutsatser:

- Behovet av informationsspridning och kunskapshöjande insatser är fortsatt stort, inte minst gällande den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, som Sveriges verktyg för implementering av konventionens bestämmelser.

- Arbetet för att ytterligare tillgodose GREVIO:s rekommendationer behöver bedrivas strukturerat och långsiktigt, som en integrerad del i genomförandet av den nationella strategin.

För att rekommendationerna ytterligare ska kunna tillgodoses lämnar Jämställdhetsmyndigheten förslag som syftar till att förstärka genomförandet på strukturell nivå, med fokus på den styrning, samordning och samverkan som ligger till grund för ett sammanhållet, effektivt och kunskapsbaserat arbete på konventionens områden. Förslagen omfattar:

Ökad kännedom genom uppdrag med bäring på den nationella strategin.

Uppdragets aktiviteter har visat behovet av att öka kännedomen bland kommuner, regioner och myndigheter, om konventionen och rekommendationerna liksom den nationella strategin och området mäns våld mot kvinnor i stort.

Jämställdhetsmyndigheten föreslår bland annat att kopplingen till konventionen och rekommendationerna tydligt kan framgå i relevanta regeringsuppdrag, samt att alla berörda myndigheter bör ha i uppdrag att beakta konventionen och verka för att tillgodose rekommendationerna.

Fördjupad uppföljning samt stöd till ett strukturerat och långsiktigt

genomförandet av konventionen. Under de erfarenhets- och kunskapsutbyten som genomförts inom uppdraget har behovet av en strukturerad och tydlig process i relation till GREVIO:s granskning lyfts, liksom önskemål om ett system på nationell nivå för uppföljning av åtgärder utifrån rekommendationerna.

Jämställdhetsmyndigheten lämnar bland annat förslag om att utveckla myndighetens roll kopplat till granskningsprocessen, återrapporteringen och uppföljningen av åtgärder utifrån rekommendationerna, samt stöd till andra myndigheters uppdrag på konventionens områden.

Fler samordningsuppdrag till berörda myndigheter. I det aktuella uppdraget har regeringsuppdraget Ökad upptäckt av våld¹ lyfts som ett exempel som lett till förbättrad samverkan och tydliggjort de vinster samverkan kan innebära.

Jämställdhetsmyndigheten ser att samordningsuppdrag har ett stort mervärde och vill därför understryka betydelsen av denna typ av uppdrag till myndigheter där samverkan är relevant. Det är av särskild vikt att involvera rättsväsendets myndigheter för att ytterligare kunna tillgodose GREVIO:s rekommendationer.

Forskning på de områden där evidensbaserad praktik saknas.

Jämställdhetsmyndigheten konstaterar att det saknas kunskapsbaserade metoder och evidensbaserade arbetssätt på flera av de områden som rekommendationerna berör, bland annat gällande våldsprevention, insatser till våldsutövare samt

¹ Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021. Regeringsbeslut S2019/01517/JÄM

riskbedömning. Stärkta förutsättningar för forskning och datainsamling är därför en förutsättning för att ytterligare tillgodose rekommendationerna.

Implementering av kunskap samt tillämpning av befintlig lagstiftning. Med utgångspunkt i rekommendationerna behövs särskilda satsningar inom rättsväsendet. Såväl befintlig lagstiftning som nya lagar inom området som exempelvis barnfridsbrott, barnnäktenskapsbrott och utreseförbud behöver göras kända och tillämpas i praktiken. För att lagstiftning ska få effekt behövs kunskapshöjande insatser och implementering i relevanta myndigheter.

Tillvaratagande av civilsamhällets erfarenheter. I arbetet för att säkerställa specialiserat och lättillgängligt stöd, skydd och behandling för våldsutsatta flickor och kvinnor oavsett livssituation, ser Jämställdhetsmyndigheten att civilsamhällets erfarenheter är av stor betydelse.

Därutöver har Sverige en viktig roll i en internationell kontext, för att inspirera och låta sig inspireras av övriga konventionsstater genom att dela framsteg och utmaningar i arbetet för att ytterligare tillgodose GREVIO:s rekommendationer.

1. BAKGRUND

Den 11 maj 2011 antogs Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, även kallad Istanbulkonventionen. Sverige ratificerade konventionen 2014 och har därmed åtagit sig att förebygga, bemöta och avskaffa alla former av mäns våld mot kvinnor. Sveriges efterlevnad av konventionen har granskats för första gången. Resultatet visar att bra behöver bli bättre.

Europarådets expertgrupp GREVIO (*Group of Experts on Action against Women and Domestic Violence*) övervakar hur väl parterna lever upp till konventionens bestämmelser. Den första granskningen av Sveriges arbete genomfördes 2017–2018. I januari 2019 kom GREVIO:s rapport om Sveriges implementering.

I rapporten beskrivs Sverige som ett jämställdhetspolitiskt föregångsland. GREVIO framhåller Sveriges evidensbaserade ansats i arbetet, liksom att mäns våld mot kvinnor hanteras som en fråga om ojämställdhet. Vidare lyfts betydelsen av kvinnofridsreformen, stärkt lagstiftning och regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Men GREVIO identifierar också brister och lämnar sammanlagt 41 rekommendationer till Sverige². I januari 2022 ska regeringen återrapportera hur rekommendationerna har hanterats.

Mot denna bakgrund fick Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att:

- Verka för kännedom bland kommuner, regioner och berörda statliga myndigheter om Europarådets rekommendationer avseende Sveriges efterlevnad av Istanbulkonventionen.
- Samla in och sprida exempel på verksamheter på lokal och regional nivå som svarar mot Europarådets rekommendationer.
- Vid behov lämna förslag på hur rekommendationerna ytterligare kan tillgodoses.

² [Europarådet GREVIO:s rekommendationer till Sverige på svenska \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2019/01/16-111111)

2. OM UPPDRAGET

Jämställdhetsmyndigheten har sedan 1 januari 2020 haft i uppdrag att verka för ökad kännedom bland kommuner, regioner och berörda statliga myndigheter om Europarådets rekommendationer avseende Sveriges efterlevnad av Istanbulkonventionen.

En bärande utgångspunkt för uppdraget har varit att rekommendationerna är omfattande och berör hela kedjan i arbetet mot mäns våld mot kvinnor; från den politiska styrningen och det förebyggande arbetet, till stöd, skydd och behandling för våldsutsatta samt lagföring av våldsutövare. Målgruppens generella kännedom om konventionen bedömdes under kartläggningen som låg. Att samtidigt göra konventionen känd blev därför en förutsättning för att kunna öka kännedomen om rekommendationerna.

Vidare har myndighetens bedömning att den bristande kännedomen om konventionen går hand i hand med bristande kunskap om regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (hädanefter den nationella strategin) varit en utgångspunkt. Därför blev det centralt att belysa kopplingen mellan konventionen och den nationella strategin.

I GREVIO:s rekommendationer lyfts kvinnor i prostitution fram som en av flera prioriterade målgrupper i relation till intersektionell diskriminering. Vidare handlar flera av rekommendationerna om ett stärkt barnrättsperspektiv och att beakta särskild utsatthet utifrån diskrimineringsgrunderna i konventionen³. Det har därför varit angeläget att belysa dessa perspektiv inom uppdragets aktiviteter. I linje med den nationella strategin har uppdraget inkluderat frågor om hedersrelaterat våld och förtryck, barnäktenskap och tvångsäktenskap, könsstympning av flickor och kvinnor, våld mot barn, hbtqi-personers utsatthet för våld i nära relationer, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

³ Kön, genus, etnicitet, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, urfolk, nationell minoritet, ekonomiska tillgångar och bakgrund, sexuell läggning, könsidentitet, ålder, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, civilstånd, status som migrant eller flykting, eller ställning i övrigt (artikel 4.3).

2.1. SAMVERKAN OCH SYNERGIEFFEKTER

Att identifiera samverkansaktörer och etablerade nätverk har varit avgörande för uppdraget, dels för att nå målgruppen på ett effektivt sätt och med relevant information, dels för att inhämta och sprida den expertkunskap som finns i Sverige. Centrala samverkansaktörer har varit länsstyrelserna, Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och civilsamhällesorganisationer.

I syfte att verka för synergieffekter och långsiktighet samt att sprida information om konventionen och rekommendationerna i dess sammanhang, har uppdraget så långt som möjligt samordnats med Jämställdhetsmyndighetens övriga uppdrag inom den nationella strategin. Exempel på relevanta uppdrag är Uppdrag om kunskapsstöd till lärosäten, Uppdraget om Pekingplattformen, Ökad upptäckt av våld, Uppdrag om kompetensstöd, arbetet mot våld i ungas partnerrelationer samt arbetet med Agenda 2030.

2.2. PANDEMINS PÅVERKAN PÅ UPPDRAGET

Uppdragets genomförande har påverkats av Covid-19. Aktiviteterna har till största del genomförts digitalt vilket medfört särskilda förutsättningar för samverkan och dialog samt begränsat möjligheten till direktkontakter och informella samtal, såväl i nationella som internationella sammanhang. Samtidigt har det digitala arbetssättet i vissa fall gjort det möjligt att arrangera möten som annars hade varit svåra att genomföra. Digitaliseringen har också gjort det möjligt för fler att ta del av uppdragets insatser. Allmänheten fick till exempel möjlighet att ta del av det sidoevent om Istanbulkonventionen som myndigheten arrangerade under CSW65.

Vidare har aktiviteterna inom uppdraget bidragit till myndighetens arbete med att utveckla olika digitala format för både informationsspridning och dialog. Inom uppdraget anordnades bland annat myndighetens första webinarium i egen studio.

Slutligen har effekterna av pandemin satt fokus på jämställdhetsutmaningar, inte minst vad gäller mäns våld mot kvinnor. I både den nationella och internationella medierapporteringen liksom bland beslutsfattare har Istanbulkonventionen uppmärksammats i relation till rapporter om mäns våld mot kvinnor och Covid-19. Vidare beslutade Turkiet att lämna konventionen i juli 2021. Dessa händelser kan ha bidragit till ökad kännedom om konventionen och engagemang för dess sakområden bland berörda aktörer.

3. UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE

Inom ramen för uppdraget har kommuner, regioner och myndigheter erbjudits en bredd av informationsinsatser. Syftet har dels varit att öka den generella kännedomen om Istanbulkonventionen och GREVIO:s 41 rekommendationer till Sverige, dels att synliggöra målgruppens möjlighet och ansvar att bidra till Sveriges efterlevnad av konventionen.

Inledningsvis gjordes en aktörs- och behovsanalys som tillsammans med kontinuerliga erfarenhetsutbyten varit vägledande för uppdragets aktiviteter. Med utgångspunkt i målgruppens behov och önskemål har Jämställdhetsmyndigheten därefter genomfört aktiviteter för informationsspridning samt producerat material riktat till kommuner, regioner och statliga myndigheter. Spridning har skett via myndighetens övriga uppdrag, myndighetens webbsida och sociala medier, riktade utskick samt befintliga nätverk för målgruppen.

3.1. KARTLÄGGNING FÖR TRÄFFSÄKRA INSATSER

Jämställdhetsmyndigheten genomförde inledningsvis en kartläggning av målgruppen och utgångsläget för uppdragets aktiviteter. Centrala frågor var:

- Vilka myndigheter och andra aktörer berörs av GREVIO:s rekommendationer?
- Vilken kännedom har uppdragets målgrupp om konventionen och rekommendationerna?
- Vilket behov av stöd finns och vilken typ av information svarar mot behovet?

De myndigheter och organisationer som myndigheten bedömde som berörda av GREVIO:s rekommendationer listas i bilaga 1.

3.1.1. Enkät till kommuner, regioner och myndigheter

I samband med utvärderingen av det webinarium om Istanbulkonventionen som myndigheten arrangerade i september 2020 skickades en enkät till samtliga anmälda. Syftet var att inhämta behov och synpunkter kring framtida aktiviteter och material. Webbinariet beskrivs närmare i avsnittet ”Informationsinsatser”.

Informationen i enkäten tydliggjorde att konventionen innebär skyldigheter, att många aktörer har ett ansvar för efterlevnaden och bidrar i arbetet. Frågorna handlade om vilka rekommendationer som deltagarna såg som relevanta för sitt arbete, samt om det pågick något arbete med fokus på konventionen och rekommendationerna i respektive organisation. Tips på inspirerande exempel efterfrågades, liksom behov av stöd och vilken typ av material som målgruppen bedömde som mest användbart.

Enkäten besvarades av 39 respondenter och gav därför en begränsad men entydig bild, som bekräftade behovet av fler insatser. Webbinariets innehåll var för många ny kunskap. Samtidigt som en övervägande majoritet beskrev informationen som viktig och relevant för sitt arbete, var det få som uppgav att de beaktade rekommendationerna i sitt arbete eller på annat sätt aktivt arbetade med konventionen. Ett tydligt medskick var vikten av att belysa kopplingen till det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet och den nationella strategin. Resultatet av enkäten lade grunden till uppdragets kommunikationsaktiviteter.

” Vi utvecklar hela tiden vårt arbete med VINR och det sammanfaller ju i vissa delar med Istanbulkonventionen. GREVIO:s granskning har vi inte tidigare tagit del av på vår nivå”

”Jag har aldrig någonsin hört någon i min organisation uttrycka något kring Istanbulkonventionen”

3.1.2. Samverkan med andra myndigheter

Under kartläggningen etablerades kontakt med de kunskapsbärande nätverk på nationell nivå som utgör viktiga nav för informationsspridning till och dialog med yrkesverksamma inom kommuner, regioner och myndigheter. Detta i syfte att inhämta erfarenheter och synpunkter om uppdragets genomförande, samt skapa förutsättningar för effektiv informationsspridning.

Inledningsvis genomfördes dialogmöten med Länsstyrelsernas nationella samordnare för mäns våld mot kvinnor, NCK:s samordnare för det nationella myndighetsnätverket för kvinnofrid, samt ansvariga för det nätverk som samordnas av Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland. Möten anordnades även med samordnare inom Mäns våld mot kvinnor på Länsstyrelsen Jämtland och Länsstyrelsen Västerbotten gällande de rekommendationer som rör urfolk och nationella minoriteter.

Mötena syftade till att informera om Jämställdhetsmyndighetens uppdrag, undersöka pågående arbete med konventionen och rekommendationerna, identifiera samverkansmöjligheter samt inhämta önskemål gällande aktiviteter och material. Vid mötena framkom även inspirerande exempel att sprida, liksom förslag gällande Sveriges fortsatta arbete för att leva upp till konventionens bestämmelser.

Samtliga aktörer påtalade särskilt vikten av att synliggöra kopplingen mellan Istanbulkonventionen och den nationella strategin, att öka kännedomen om strategin som styrdokument samt koppla arbetet med GREVIO:s rekommendationer till de politiska målsättningarna.

3.1.3. Dialog med civilsamhällesorganisationer och SKR

Det civila samhällets organisationer bedriver ett omfattande arbete på konventionens områden. Under hösten 2020 anordnade Jämställdhetsmyndigheten dialogmöten med representanter från civilsamhällesorganisationer som arbetar mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, våld mot barn, samt prostitution och människohandel. Syftet var dels att inhämta erfarenheter och synpunkter, dels att bidra till ökad kännedom om konventionen och rekommendationerna.

Deltagare från elva organisationer deltog vid tre separata möten⁴. De representerade kvinno-, tjej- och ungdomsjourernas riksorganisationer, barnrätts-organisationer respektive organisationer för jourer och stödverksamheter med olika specialistkompetenser. Under dessa möten gavs representanterna möjlighet att dela med sig av hur organisationerna tar sig an konventionen samt ge inspel till uppdraget.

”Konventionen skulle kunna vara en direkt brygga mellan myndigheter och civilsamhälle – men så fungerar det inte. Det har inte tolkats som ett direkt uppdrag trots att vi skrivit under konventionen”

SKR identifierades tidigt som en viktig samverkansaktör inom uppdraget, dels för att nå ut med uppdragets syfte och aktiviteter till kommuner och regioner, dels för att inhämta erfarenheter och synpunkter. Under uppdraget genomfördes därför två

⁴ 1) Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks) och Unizon; 2) Bris, Friends och Rädda Barnen; 3) Förenade tjej-, trans- och ungdomsjourer, Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk, RFSL, Talita, Terrafem, Tjejers rätt i samhället (TRIS). Inbjudna organisationer som ej hade möjlighet att delta: Brottsofferjouren (BOJ), Ecpat, Rom och resande kvinnojour.

dialogmöten samt en fördjupande workshop med representanter från SKR:s kvinnofridssatsning.

Under mötena diskuterades Jämställdhetsmyndighetens uppdrag och SKR:s pågående arbete på området och samverkansmöjligheter. Vidare efterfrågade myndigheten om SKR hade något pågående arbete med konventionen eller rekommendationerna, vilket stöd som myndigheten kunde bidra med samt inspel gällande uppdragets aktiviteter.

Därutöver genomfördes en fördjupande workshop med fokus på GREVIO:s rekommendationer. Under workshopen diskuterades de rekommendationer som berör SKR och dess medlemmar. Den informationsspridning som skett via SKR:s kvinnofrids nätverk beskrivs i avsnittet ”Informationsinsatser”.

3.2. INFORMATIONSSINSATSER FÖR ÖKAD KÄNNEDOM

Jämställdhetsmyndigheten har genomfört aktiviteter för informationsspridning samt producerat och spridit olika [material](#). Insatserna har riktats till kommuner, regioner och statliga myndigheter. Materialet riktar sig till den som vill ha en övergripande introduktion eller fördjupa sig i konventionen, initiera ett arbete med fokus på rekommendationerna i sin egen organisation, eller bidra till ökad kännedom genom att sprida materialet vidare.

Som nav för uppdragets informationsinsatser lanserades en [webbsida](#) som ger en övergripande introduktion till konventionen, rekommendationerna och myndighetens uppdrag. Från webbsidan länkas vidare till relevant material framtaget av såväl myndigheten som andra aktörer. Informationsspridning har även skett genom nationella nätverk (se bilaga 2) som samlar myndigheter, regioner och kommuner inom konventionens områden, samt i internationella sammanhang. Vidare har publiceringar inom ramen för uppdraget gjorts på Facebook, Instagram och LinkedIn. Nedan redovisas informationsinsatserna i kronologisk ordning.

3.2.1. Animerad kortfilm

I syfte att skapa ett lättillgängligt och användbart material producerade myndigheten [en animerad kortfilm](#) som ger en introduktion till konventionen, rekommendationerna och Sveriges arbete på området. Budskapet i filmen är att Sverige, som ett av världens mest jämställda länder, fortfarande har mycket arbete kvar att göra för att mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Sverige har förbundit sig att leva upp till konventionen och alla som arbetar inom en kommun, region eller myndighet behövs i arbetet för att göra ”bra” till ”bättre”. Filmen finns i fyra tillgänglighetsanpassade versioner. Dessa har publicerats på uppdragets webbsida, på NCK:s hemsida, spridits via nyhetsbrev och i sociala medier. Via sociala medier har 45 500 personer nåtts av filmen.

3.2.2. Webbinarium om Istanbulkonventionen

Som ett led i digitaliseringen av myndighetens aktiviteter sändes i september 2020 myndighetens första webbinarium i egen studio. Målgruppen var relevanta yrkesgrupper inom kommuner, regioner och myndigheter. Syftet var dels att nå ut brett med grundläggande kunskap, dels att skapa förutsättningar för kommande aktiviteter genom att informera om uppdraget och om målgruppens möjlighet och ansvar att bidra till efterlevnaden av konventionen. Under webbinariet hölls bland annat en [föreläsning](#) om Istanbulkonventionen i en internationell kontext, dess betydelse som normerande och juridiskt bindande ramverk, kopplingen till den nationella strategin samt en översikt av rekommendationerna till Sverige.

Föreläsningen spelades in, tillgänglighetsanpassades samt textades på engelska, och publicerades på uppdragets webbsida. Efter webbinariet har föreläsningen visats drygt 200 gånger. I anslutning till videon finns en [PowerPoint-presentation](#) med tillhörande stödanteckningar, som kan användas fritt av målgruppen och anpassas efter eget behov. Myndigheten har också spridit materialet genom riktade utskick.

Till webbinariet var 130 deltagare anmälda som representanter för 19 myndigheter, sju regioner, 25 kommuner, ett kommunalförbund, en statlig stiftelse och en akutmottagning. Utvärderingen visade att webbinariet motsvarade deltagarnas förväntningar och att innehållet upplevdes relevant. I anslutning till webbinariet distribuerades en enkät som redovisats i avsnittet ”Kartläggning”.

3.2.3. Stödmaterial *Bra behöver bli bättre*

Underlaget från kartläggningen i kombination med de begränsade möjligheterna till publika arrangemang ledde fram till beslutet att producera [det skriftliga materialet *Bra behöver bli bättre, om Sverige och Istanbulkonventionen*](#). Skriften speglar Europarådets informationsmaterial med tillhörande infografik⁵.

Bra behöver bli bättre ger en introduktion till konventionen och en sammanfattning av de 41 rekommendationerna, en överskådlig bakgrund till Sveriges arbete på konventionens områden, samt kopplingen till det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet och den nationella strategin. Slutligen presenteras exempel på pågående arbete och framsteg på konventionens områden. Titeln *Bra behöver bli bättre* anspelar på det faktum att GREVIO beskriver Sverige som ett jämställdhetspolitiskt föregångsland, samtidigt som de 41 rekommendationerna tydligt visar att mer återstår att göra för att fullt ut leva upp till konventionens syfte – att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Målsättningen är att materialet ska öka kännedomen om rekommendationerna på ett lättillgängligt sätt samt vara ett användbart stöd i målgruppens jämställdhets- och utvecklingsarbete på konventionens områden.

⁵ <https://rm.coe.int/coe-istanbulconvention-brochure-en-r03-v01/1680a06d4f>

Bra behöver bli bättre lanserades den 11 maj 2021, på dagen tio år efter att Istanbulkonventionen antogs. Konventionens 10-årsjubileum och lanseringen av materialet uppmärksammades i TV4 Nyhetsmorgon, där jämställdhetsminister Märta Stenevi samt myndighetens generaldirektör Lena Ag medverkade⁶. I samband med 11 maj skickade myndigheten även ut ett pressmeddelande som resulterade i publiceringar via TT.⁷ Konventionens 10-årsjubileum uppmärksammades under en vecka i myndighetens sociala medier⁸.

Stödmaterialet har spridits genom mejlutskick till drygt 200 mottagare. Vidare har det delats i SKR:s och Länsstyrelsernas nationella kvinnofridsnätverk samt publicerats på NCK:s hemsida. Via spridning i sociala medier har drygt 15 000 personer nåtts. Vidare har 5 325 personer tagit del av materialet via uppdragets webbsida. Stödmaterialet har även distribuerats som tryckt publikation till samtliga 21 länsstyrelser och de 29 myndigheter och organisationer som presenterats i avsnittet ”Kartläggning”. *Bra behöver bli bättre* kommer att spridas ytterligare under 2021.

3.2.4. Forum Jämställdhet 2021

Jämställdhetsmyndigheten deltog vid Forum Jämställdhet 2021. Information om Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer spreds via myndighetens digitala monter, bland annat med den animerade kortfilmen om konventionen.

3.2.5. CSW65

Temat för Kvinnomissionens möte 2021 (CSW65) var kvinnors fulla och effektiva deltagande och beslutsfattande i det offentliga livet, liksom avskaffandet av mäns våld mot kvinnor, för att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Jämställdhetsmyndigheten utarbetade och organiserade i samråd med Regeringskansliet Sveriges tre officiella sidoevents i webinarieformat.

Istanbulkonventionen stod i fokus under [sidoevenetet *Changing Norms, Promoting Rights. The Power and Impact of International Conventions*](#), som arrangerades tillsammans med Europarådet, Montenegro och Promundo. Presentationer hölls av representanter för Europarådet, GREVIO, Jämställdhetsmyndigheten, Montenegros justitiedepartement, Promundo och Sveriges Kvinnolobby. Sidoevenetet kunde både ses live och i efterhand, och hade sammanlagt drygt 500 visningar.

⁶ [Mäns våld mot kvinnor: Här är punkterna Sverige behöver jobba på \(tv4.se\)](#)

⁷ [Relationsvåldet skördade 800 liv på ett år \(blt.se\)](#)

⁸ https://twitter.com/jamy_sverige/status/1392144604787523589

3.2.6. Inspirerande exempel

I uppdraget ingick att samla in och sprida exempel som svarar mot Europarådets rekommendationer. Jämställdhetsmyndigheten har valt att kalla dessa för [”inspirerande exempel”](#). Då GREVIO:s rekommendationer pekar på brister är flera av exemplen nya verksamheter, tidigare oprövade arbetssätt eller projekt under uppstart snarare än etablerade och utvärderade metoder. Exempelen har publicerats på webbsidan och spridits i sociala medier.

3.3. SYNERGIEFFEKTER GENOM ANDRA UPPDRAG

En utgångspunkt har varit att sprida kännedom om Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer genom andra för myndigheten pågående uppdrag. Konventionen har på så sätt blivit en mer än tidigare integrerad del av de uppdrag som genomförs av den avdelning på myndigheten som ska ge stöd till genomförandet av den nationella strategin. Utöver uppdragen nedan har information spridits genom det strategiska GD-rådet, med fokus på förebyggande och brottsbekämpande arbete, som Jämställdhetsmyndigheten initierade i maj 2021⁹.

3.3.1. Istanbulkonventionen i andra uppdrag

Med utgångspunkt i konventionens artiklar 14 och 15 om utbildning av yrkesgrupper, har Sverige infört ett examensmål om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer för de yrkesexamina där det bedömts som mest angeläget. Jämställdhetsmyndigheten har som en följd av detta i uppdrag att erbjuda utbildningsinsatser och kunskapsstöd till universitet och högskolor sedan mars 2018, i frågor som rör mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Inom uppdraget om utbildningsstöd har Jämställdhetsmyndigheten gjort en särskild satsning på att öka kunskapen om hedersrelaterat våld och förtryck genom att utforma en kurs med detta fokus. Samtliga kurser inom uppdraget ska därutöver visa hur hedersrelaterat våld och förtryck är kopplat till kursens innehåll.

Inom ramen för uppdraget har en studie genomförts i samverkan med Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet¹⁰. Studien visade på behovet av ytterligare utbildningsinsatser och kunskapsstöd för att öka förståelsen kring examensmålets syfte, bakgrund och innehåll. Att tydliggöra kopplingen till

⁹ Medverkande myndigheter: Brottsförebyggande rådet, Kriminalvården, länsstyrelserna, Myndigheten för ungdoms och civilsamhällsfrågor (MUCF), Polismyndigheten, Skolverket, Socialstyrelsen och Åklagarmyndigheten.

¹⁰ [Lärosätenas utbildningsbehov i frågor om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

internationella konventioner liksom den nationella strategin föreslogs i syfte att stärka integreringen av examensmålet samt ge legitimitet till genomförandet. Inom ramen för Istanbuluppdraget har Jämställdhetsmyndigheten därför tagit fram en [animerad kortfilm om den nationella strategin som lanseras under hösten 2021](#).

Artiklarna 14 och 15 har även en nära koppling till Socialstyrelsens uppdrag¹¹ om att tillhandahålla och kvalitetssäkra kunskaps- och metodstöd för yrkesverksamma, så kallat kompetensstöd. Arbetet ska ske i samverkan med bland andra Jämställdhetsmyndigheten. I arbetet med den myndighetsgemensamma genomförandeplan för kompetensstödet som överlämnades till regeringen i december 2020, har Jämställdhetsmyndigheten bland annat hänvisat till Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer till Sverige¹². Detta i syfte att tydliggöra det större sammanhang som uppdraget ingår i och hur arbetet kan bidra till målsättningarna i den nationella strategin liksom efterlevnaden av konventionen.

Ytterligare ett uppdrag av betydelse för Sveriges efterlevnad av konventionen i dess helhet är *Ökad upptäckt av våld*¹³. Jämställdhetsmyndigheten har arbetat för att synliggöra kopplingen till konventionen i uppdraget genom att inkludera den i de medverkande myndigheternas genomförandeplan, liksom i skrivningar om uppdragets övergripande mål.

3.3.2. Killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer

I Istanbulkonventionens artikel 3f framgår att konventionen även omfattar flickor under 18 år. En viktig utgångspunkt i den nationella strategin är större uppmärksamhet på flickors och unga kvinnors utsatthet för våld, där utsatthet för brott i nära relationer står i fokus.

Både barnrättsperspektivet och särskild utsatthet är framträdande i Istanbulkonventionen och i flera av GREVIO:s rekommendationer till Sverige. Under 2021 har en prioritering i arbetet därför varit att inhämta kunskap om vilken särskild problematik som finns kopplad till just ungas situation, genom att ta del av ungas egna erfarenheter.

Vidare berör flera av rekommendationerna specifikt urfolk och nationella minoriteter. GREVIO uppmanar till exempel Sverige att öka kunskapen inom lokala och regionala myndigheter, i syfte att säkerställa adekvat stöd och skydd för samiska och romska kvinnor och flickor. GREVIO uppmanar Sverige att

¹¹ [Utvecklingsmedel våld i nära relationer \(regeringen.se\)](#)

¹² [Myndighetsgemensam genomförandeplan gällande uppdraget att ge kompetensstöd för arbete mot våld i nära relationer m.m. \(nnsfinsam.se\)](#) s. 9 och 23

¹³ [Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021. Regeringsbeslut S2019/01517/JÄM](#)

genomföra en befolkningsbaserad undersökning med syftet att bedöma samiska kvinnors och flickors utsatthet för sexuellt våld och våld i nära relationer.¹⁴

I synergi mellan Istanbuluppdraget och arbetet mot våld i ungas partnerrelationer har myndigheten därför bjudit in till dialogmöten med ungdomsorganisationer som företräder unga samer respektive unga romer i Sverige. Det har inte varit möjligt att få till möten med organisationerna inom ramen för uppdraget, men fortsatt dialog kommer att efterlysas i myndighetens kontinuerliga arbete mot killars våld mot tjejer och våld i ungas partnerrelationer.

I november 2020 medverkade Jämställdhetsmyndigheten på Flickaplattformens sakråd på tema sexuellt våld, i syfte att ta del av flickors och unga kvinnors erfarenheter och perspektiv. Sakrådet involverar både civilsamhällesorganisationer och andra myndigheter. Jämställdhetsmyndigheten lyfte Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer på området, som bland annat handlar om att se till att alla som utsatts för sexuellt våld får lämpligt och specialiserat stöd och behandling.¹⁵

3.4. INTERNATIONELL UTBLICK

Under uppdragets genomförande har konventionen varit högaktuell i en internationell kontext. Samtidigt som FN och WHO rapporterat om ökad risk för våld mot kvinnor och barn globalt under Covid-19 har motståndet mot konventionen tagit sig märkbara uttryck i flera europeiska länder. I samband med Turkiets utträde publicerade myndigheten en webbartikel¹⁶ samt medverkade i en intervju för SVT¹⁷ om betydelsen av konventionen för att motverka mäns våld mot kvinnor.

Myndigheten har under uppdraget deltagit i ett antal internationella sammanhang med relevans för lärande och genomförande av konventionen i Europa och EU. Insatserna har även syftat till att inspirera andra länder genom att dela framgångsfaktorer och utmaningar i Sveriges arbete med konventionen.

I november 2020 var myndigheten inbjuden till Europarådet för att inom ramen för rådets utbildningssatsningar dela erfarenheter kring arbetet med konventionen. Myndigheten föreläste om datainsamling och myndighetssamordning i Sverige som del av webinariet *Administrative Data Collection and Analysis on Violence Against Women and Domestic Violence*.

¹⁴ [Europarådet GREVIO:s rekommendationer till Sverige på svenska \(regeringen.se\)](#)

¹⁵ [Flickarapport om Sexuellt Våld är här! \(flickaplattformen.se\)](#)

¹⁶ [Utträde ur Istanbulkonventionen äventyrar kvinnors liv och säkerhet \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

¹⁷ [Därför har en konvention om att stoppa våld mot kvinnor blivit politiserad \(svt.se\)](#)

Jämställdhetsmyndigheten deltog som expertstöd till Regeringskansliet i Partskommitténs nionde möte i december 2020 samt det tionde mötet i april 2021.

Vidare deltog myndigheten i april 2021 vid Europeiska unionens råds högnivåkonferens *10th Anniversary of Signing the Istanbul Convention. The state of play*. Målet med konferensen var att utvärdera konventionens genomslag under dess tioåriga existens, och vägen framåt för att förverkliga konventionens målsättningar kopplat till effekterna av Covid-19 och Europeiska kommissionens jämställdhetsstrategi 2020–2025. Konferensen genomfördes inom ramen för Portugals ordförandeskap. I maj 2021 deltog myndigheten även vid Europarådets högnivåkonferens *Gender equality and the Istanbul Convention: a decade of action*, som genomfördes inom ramen för Tysklands ordförandeskap.

Jämställdhetsmyndigheten medverkar även i EU-kommissionens rådgivande kommitté för jämställdhet inom DG Justice, där EU:s jämställdhetsstrategi följs upp. EU:s ratificering av Istanbulkonventionen är en del av strategin och Sveriges medverkan ett sätt att verka för genomförandet av konventionen inom EU.

Som en del i Jämställdhetsmyndighetens internationella åtaganden ska myndigheten, när det är möjligt, sprida erfarenheter kring hur Sverige tagit sig an konventionens artikel 15. Myndigheten har deltagit på två europeiska konferenser i september 2021, en med fokus på mäns våld mot kvinnor (ECDV) och en om högre utbildning (GEHE). En viktig aspekt av myndighetens medverkan är att tydliggöra att Sverige fortsatt arbetar målinriktat med Istanbulkonventionen.

4. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

Uppdragets genomförande har bekräftat bilden av den generella kännedomen om Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer som otillräcklig. Samtidigt har uppdragets aktiviteter fått stor spridning och väckt både intresse och engagemang. Uppdraget har lagt en grund för framtida fördjupande insatser. Den kartläggning och de kunskaps- och erfarenhetsutbyten som genomförts har bidragit till att identifiera angelägna utvecklingsområden för att rekommendationerna ytterligare ska kunna tillgodoses.

För att rekommendationerna ytterligare ska kunna tillgodoses lämnar Jämställdhetsmyndigheten förslag som syftar till att förstärka genomförandet på strukturell nivå, med fokus på den styrning, samordning och samverkan som ligger till grund för ett sammanhållet, effektivt och kunskapsbaserat arbete på konventionens områden.

Jämställdhetsmyndighetens förslag på hur GREVIO:s rekommendationer till Sverige ytterligare kan tillgodoses utgår från följande slutsatser:

- Behovet av informationsspridning och kunskapshöjande insatser är fortsatt stort, inte minst gällande den nationella strategin som Sveriges verktyg för genomförandet av konventionen.
- Arbetet med konventionen och rekommendationerna behöver bedrivas strukturerat och långsiktigt, integrerat i genomförandet av den nationella strategin.

Jämställdhetsmyndigheten bedömer att arbetet kan stärkas genom att tydligt och på alla nivåer integrera implementeringen av konventionen i genomförandet av den nationella strategin. Det inkluderar Jämställdhetsmyndighetens ansvar för uppföljningen av strategin samt alla myndigheters ansvar för att följa upp sitt arbete med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsmyndigheten ser att de förslag

inom regeringens åtgärds paket¹⁸ som handlar om att förtydliga myndighetens uppdrag att stödja och följa upp genomförandet av den nationella strategin går i linje med uppdragets slutsatser.

Därutöver har Sverige en viktig roll att spela internationellt, dels för att inspirera och uppmuntra övriga konventionsstater att ta del av erfarenheter, dels för att ta del av andra länders framgångsfaktorer i arbetet för att tillgodose rekommendationerna.

4.1. FÖRSLAG FÖR ATT REKOMMENDATIONERNA YTTRELLIGARE SKA TILLGODOSES

Jämställdhetsmyndigheten bedömer att förutsättningarna för att tillgodose GREVIO:s rekommendationer kan stärkas genom följande åtgärder.

4.1.1. Ökad kännedom genom uppdrag med bäring på nationella strategin

Det har under uppdraget varit tydligt att flertalet nationella och regionala aktörer med bärande uppdrag inom konventionens områden ser den nationella strategin som ett verktyg för att bryta ner och implementera bestämmelserna i konventionen. Samma aktörer är dock enliga om att kännedomen om strategin som styrdokument och dess koppling till konventionen inte är tillräcklig för att rekommendationerna ska kunna tillgodoses. Kunskap om området mäns våld mot kvinnor i hela sin bredd är också otillräcklig.

Flera aktörer har även framfört att ratificeringen av konventionen och det faktum att Sverige granskas, ytterligare legitimerar arbetet. Vidare har alla statliga myndigheter ansvar för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sina verksamheter samt att beakta jämställdhet i all politik som påverkar människors liv. Statskontorets analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin visar på att styrning genom uppdrag har en avgörande betydelse för genomförandet på området¹⁹.

Jämställdhetsmyndigheten bedömning är att det skulle ha betydelse om det framgick att uppdrag kopplade till den nationella strategin är del av Sveriges efterlevnad av konventionen. Är det uppdrag som direkt kan kopplas till en viss rekommendation är myndighetens förslag att det tydligt framgår. Vidare bör alla relevanta myndigheter ha i uppdrag att beakta Istanbulkonventionen och GREVIO:s rekommendationer, för att på så sätt tydliggöra myndigheternas ansvar samt säkerställa att frågan resurssätts och integreras i ordinarie verksamhet.

¹⁸ [Åtgärds paket för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor \(regeringen.se\)](#)

¹⁹ [Mäns våld mot kvinnor - En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin \(2021:3\). \(statskontoret.se\)](#) s. 33

4.1.2. Fördjupad uppföljning samt fortsatt stöd till genomförandet

Under uppdraget har flera aktörer som Jämställdhetsmyndigheten samrått med synliggjort samordningen av GREVIO:s granskningsprocess samt uppföljningen av åtgärder utifrån rekommendationerna, som otydlig. Behovet av en välstrukturerad process kopplat till granskningen och att göra denna känd i kommuner, regioner och myndigheter är stort. Ökad tydlighet kring vilka aktörer som har ansvar för att bidra till efterlevnaden av konventionen, samt system på nationell nivå för uppföljning av åtgärder utifrån rekommendationerna, har också framhållits.

Jämställdhetsmyndigheten har utifrån myndighetsinstruktionen ett samordnande uppdrag i relation till den nationella strategin. Jämställdhetsmyndigheten välkomnar därför tydliga skrivningar i andra myndigheters uppdrag om att Jämställdhetsmyndigheten kan bistå i genomförandet av uppdrag kopplade till den nationella strategins områden och därmed efterlevnaden av Istanbulkonventionen. Jämställdhetsmyndigheten gör bedömningen att det kan finnas vinster med att använda myndighetens kunskaper ännu tydligare vid nästa granskning, samt vid återrapporteringen till GREVIO.

Myndighetens uppföljning av jämställdhetspolitikens sjätte delmål och den nationella strategin är ett viktigt ramverk för uppföljning gällande implementeringen av konventionen. Systemet för uppföljning och analys ger förutsättning att genomföra fördjupade uppföljningar. Det kan i Jämställdhetsmyndighetens uppdrag förtydligas att det ingår att följa upp implementeringen, hur GREVIO:s rekommendationer har omsatts i åtgärder, samt att föreslå ytterligare åtgärder. På så sätt skulle Jämställdhetsmyndigheten kunna identifiera kunskapsluckor, bistå med fördjupade underlag och förslag utifrån GREVIO:s rekommendationer och nationella strategins målsättningar, samt ge stöd till de prioriteringar som görs mellan olika åtgärder. Även Statskontoret har gett förslag om att utveckla Jämställdhetsmyndighetens roll på ett sådant sätt²⁰.

För stöd till implementeringen av konventionens bestämmelser menar Jämställdhetsmyndigheten att det skulle vara av stor vikt att kunna följa Sveriges arbete med att tillvarata rekommendationerna på kort och lång sikt. Ett exempel skulle vara att sammanställa en databas med myndigheters olika uppdrag som har bäring på den nationella strategin och Istanbulkonventionen som ett sätt att utveckla uppföljningen och bidra till ett sammanhållet, kunskapsbaserat och effektivt genomförande.

²⁰ [Mäns våld mot kvinnor - En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin \(2021:3\). \(statskontoret.se\)](#) s. 45

4.1.3. Fler samordningsuppdrag till berörda myndigheter

I det aktuella uppdraget har regeringsuppdraget Ökad upptäckt av våld²¹ återkommande lyfts som ett exempel som lett till att samverkan förbättrats. Det konstaterar även Statskontoret, som även framhåller vikten av tvärssektoriell samverkan och att styra berörda myndigheter att samverka när det är relevant²². Med utgångspunkt i GREVIO:s rekommendationer och den dialog som förts inom uppdraget ser Jämställdhetsmyndigheten behov av fler samordningsuppdrag på de områden där flera myndigheter skulle kunna samverka.

Jämställdhetsmyndigheten ser att det är av särskild vikt att involvera rättsväsendets myndigheter. Exempelvis kan myndigheten konstatera att få uppdrag till de brottsbekämpande myndigheterna inkluderar Jämställdhetsmyndigheten och att det är färre uppdrag som ges för att uppnå den tredje politiska målsättningen om effektivare brottsbekämpning än vad gäller de övriga politiska målsättningarna²³. Samtidigt berör många av GREVIO:s rekommendationer det brottsbekämpande arbetet. Jämställdhetsmyndigheten välkomnar därför att ett flertal av punkterna i regeringens åtgärds paket för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor riktas till rättsväsendets myndigheter.

Den roll som Jämställdhetsmyndigheten har i att ge stöd till genomförandet av den nationella strategin innebär per automatik stöd i efterlevnaden av konventionen. Relevanta myndigheter bör uppmärksammas på detta, exempelvis genom att Jämställdhetsmyndigheten skrivs in i uppdrag med bäring på strategin. Det kan till exempel innebära att myndigheten bistår i arbetet så att det sker i enlighet med nationella strategin, alternativt att myndigheten får en samordnande roll då flera myndigheter ska samverka i ett uppdrag.

4.1.4. Forskning på de områden där evidensbaserad praktik saknas

Jämställdhetsmyndigheten instämmer i Statskontorets bedömning att det saknas kunskapsbaserade metoder och evidensbaserade arbetssätt inom centrala delar av den nationella strategin²⁴, och därmed på flera av de områden som GREVIO:s rekommendationer berör. Det gäller exempelvis våldsprevention, insatser till våldsutövare samt riskbedömning. Stärkta förutsättningar för forskning och datainsamling, inklusive tillgänglig finansiering, är en förutsättning för en effektiv kunskapskedja och att ytterligare kunna tillgodose rekommendationerna.

²¹ [Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021. Regeringsbeslut S2019/01517/JÄM](#)

²² [Mäns våld mot kvinnor - En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin \(2021:3\). \(statskontoret.se\)](#) s. 39

²³ [Arbete pågår – Åtgärder 2017–2019 \(jamstalldetsmyndigheten.se\)](#) s. 20

²⁴ [Mäns våld mot kvinnor - En analys av myndigheternas arbete med den nationella strategin \(2021:3\). \(statskontoret.se\)](#) s. 11

Jämställdhetsmyndigheten bedömer att en struktur på nationell nivå för forskning på området kan bidra till genomförandet av den nationella strategin och konventionen. Myndigheten ser därför att det är av stor vikt att ett nationellt forskningsprogram, som föreslås i åtgärds paketet för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor²⁵, blir verklighet och verkningsfullt. Som en del av en sådan struktur kan flera av GREVIO:s rekommendationer beaktas, genom att till exempel inkludera genomförandet av återkommande befolkningsstudier gällande alla former av mäns våld mot kvinnor, i likhet med NCK:s befolkningsundersökning om våld och hälsa (2014). Inom ramen för en nationell struktur för forskning på konventionens områden skulle Jämställdhetsmyndigheten kunna vara ett stöd i hur ansökningar bedöms.

4.1.5. Implementering av kunskap samt tillämpning av befintlig lagstiftning

För att arbetet på konventionens områden ska stärkas måste den kunskap som finns användas i större utsträckning. Jämställdhetsmyndigheten ser att det krävs en kunskapshöjning inom hela området, med särskilt fokus på våldspreventivt arbete. Med utgångspunkt i rekommendationerna behövs särskilda satsningar för att öka kunskapen och implementeringen av denna inom rättsväsendet. GREVIO påtalar särskilt att fokus ska läggas på våldsutövarens ansvar och att varken bemötandet eller rättsprocessen får påverkas av diskriminering, stereotyper eller personliga värderingar. Inom ramen för utbildningsinsatser är det därför viktigt att motverka attityder och fördomar som bidrar till skam- och skuldbeläggning av våldsutsatta kvinnor och flickor.

Såväl befintlig lagstiftning som nya lagar inom området som exempelvis barnfridsbrott, barnnäktenskapsbrott och utreseförbud behöver göras kända och tillämpas i praktiken. För att lagstiftning ska få effekt behövs kunskapshöjande insatser och implementering i relevanta myndigheter. Det behövs även insatser för att sprida kunskap om ny lagstiftning till allmänheten och våldsutsatta.

4.1.6. Att tillvarata civilsamhällets kunskap och erfarenheter

Civilsamhällets organisationer bedriver ett omfattande arbete på konventionens områden och har kunskaper och erfarenheter med stor betydelse för utvecklingen av Sveriges arbete i linje med konventionens bestämmelser. För att myndigheterna ska kunna tillvarata dessa förutsätts en förtroendefull relation som skapats under en längre tid och med respekt för organisationernas autonomi.

I den dialog som myndigheten haft med civilsamhällets organisationer inom ramen för det aktuella uppdraget har icke-diskriminering varit ett bärande tema. GREVIO

²⁵ [Regeringens åtgärds paketet för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491770/1-6)

lämnar flera rekommendationer av den starkare graden gällande att säkerställa stöd och skydd till våldsutsatta oavsett livssituation och omständigheter, samt säkerställa att ingen diskriminering förekommer. Jämställdhetsmyndigheten konstaterar att både det strategiska och praktiska arbetet på konventionens områden i större utsträckning behöver omfatta och nå personer vars livsomständigheter kan innebära en särskild utsatthet. Civilsamhällesorganisationernas erfarenheter är av stor betydelse i det arbetet. Jämställdhetsmyndigheten bedömer därför att en framkomlig väg i arbetet för att ytterligare tillgodose rekommendationerna är att skapa fler forum för kontinuerlig dialog mellan myndigheter och civilsamhällets organisationer.

4.2. FORTSATT INTERNATIONELLT ARBETE

Jämställdhetsmyndigheten ser att det är av stor vikt att även fortsatt bidra till internationellt erfarenhetsutbyte i frågor som berör Istanbulkonventionen, såväl inom Europarådet som inom FN-samarbetet och kring genomförandet av Agenda 2030. Detta gäller inte minst med tanke på det ökade motståndet gällande Istanbulkonventionen runt om i Europa.

BILAGA 1: BERÖRDA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER

Arbetsförmedlingen
Arbetsmiljöverket
Barnafrid vid Linköpings universitet
Barnombudsmannen (BO)
Brottsförebyggande rådet (Brå)
Brottsoffermyndigheten
Diskrimineringsombudsmannen
Domstolsverket
Folkhälsomyndigheten
Försäkringskassan
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
Kriminalvården
Länsstyrelserna, inklusive Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld
och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland
Migrationsverket
Myndigheten för delaktighet (MFD)
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) vid Uppsala universitet
Polismyndigheten
Sametinget
Socialstyrelsen
Statens institutionsstyrelse
Statens skolverk (Skolverket)
Statistiska centralbyrån
Stiftelsen Allmänna Barnhuset
Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Universitetskanslersämbetet
Universitets- och högskolerådet
Åklagarmyndigheten

BILAGA 2: NÄTVERK FÖR SPRIDNING INOM UPPDRAGET

Jämställdhetsmyndigheten har deltagit vid nätverksträffar eller på annat sätt spridit information genom följande nätverk.

Barnombudsmannens juristnätverk

BO:s juristnätverk är en referensgrupp för jurister som arbetar med barnrättsfrågor och består av representanter från ett tjugotal myndigheter, civilsamhällesorganisationer, samt advokater specialiserade på området. Syftet med gruppen är att ha erfarenhetsutbyte om aktuella barnrättsfrågor ur juridiskt perspektiv.

Länsstyrelsernas nätverk

Nationella nätverket för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor består av länsstyrelsernas utvecklingsledare/regionala samordnare på området. Nätverket träffas regelbundet för att samordna och utveckla arbetet tillsammans. Nätverket för länsstyrelsernas särskilt sakkunniga i jämställdhet fungerar på liknande sätt som en plattform för erfarenhetsutbyte, samordning och kompetensutveckling.

Nationella Metodstödsteamet mot prostitution och människohandel

Det operativa nätverket Nationellt metodstödsteam (NMT) samordnas av Jämställdhetsmyndigheten och består av myndigheter som arbetar mot prostitution och alla former av människohandel. NMT fungerar som en operativ och strategisk resurs för att utveckla och effektivisera samverkan i arbetet.

Nationellt myndighetsnätverk mot hedersrelaterat våld och förtryck

Det nationella myndighetsnätverket mot hedersrelaterat våld och förtryck samordnas av Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland. Syftet med nätverket är att utbyta information och erfarenheter samt bidra till att myndigheter samordnar insatser och samverkar med varandra i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, barn- och tvångsäktenskap och könsstympning av flickor och kvinnor.

Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid

Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid är en grupp bestående av 20 nationella myndigheter, samt länsstyrelserna och SKR. NCK är sammankallande i gruppen. Myndighetssamverkan ska vara en arena för att utbyta erfarenheter, sprida kunskap om kvinnofrid samt möjliggöra samverkan kring specifika projekt.

Sveriges kommuner och regioners kvinnofridsnätverk

Nätverket samlar närmare 400 anställda och förtroendevalda som arbetar med mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer i kommuner och regioner. Syftet är att ge stöd kring nationella frågor och utvecklingsbehov, samt underlätta samordning och utbyte av kunskap. SKR använder nätverket för att föra dialog, fånga upp behov och ta tillvara medlemmarnas intressen.

Box 73, 424 22 Angered
Besöksadress: Angereds torg 9
Tel: 031-392 90 00
www.jamstalldhetsmyndigheten.se

**JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN**